

هدف گذاری «فشار حداکثری» با چالش مواجه است

تحلیل نادرست ترامپ از قدرت ایران

صفحه ۱۰

شنبه ۲۳ بهمن ۱۴۰۲ - ۱۲ شعبان ۱۴۴۶ - ۱۱ فوریه ۲۰۲۵ - سال بیست و چهارم - شماره ۶۴۷۴ - ۱۲ صفحه - ۱۰۰۰۰ تومان

پزشکیان در اجتماع راهپیمایان ۲۲ بهمن تهران تاکید کرد وحدت، فلسفه موفقیت جمهوری اسلامی

۴۶ سالگی انقلاب در خیابان‌های ایران

ایران در کانون توجه رسانه‌های جهان

صفحات ۲ و ۳

تشدید شکاف یوروآتلانتیک

اتحادیه اروپا در واکنش به تصمیم «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا برای اعمال تعرفه‌های جدید بر واردات فولاد و آلومینیوم، اعلام کرد که این اقدام فاقد توجیه بوده و در صورت اجرای آن، بروکسل برای حفظ منافع اقتصادی خود واکنش نشان خواهد داد. کمیسیون اروپا روز دوشنبه در بیانیه‌ای تأکید کرد که این اتحادیه هنوز هیچ اطلاعیه رسمی درباره تعرفه‌های...

صفحه ۱۱

طلا از بیت کوین جلوزد

بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید و افزایش بی‌ثباتی ژئوپلیتیک باعث هجوم به سرمایه‌گذاری‌های امن شده است و بیت کوین از طلا عقب مانده است زیرا جنگ تجاری ترامپ تقاضای پناهگاه امن را افزایش می‌دهد. به گزارش ایسنا، ارزش بیت‌کوین از ابتدای سال میلادی تاکنون، اندکی بیش از سه درصد رشد داشته است و این در حالی است که طلا جهش ۹ درصدی را تجربه کرده است...

صفحه ۷

ماجرای برف یکشنبه

برف روز یکشنبه در پایتخت پس از مدت طولانی با پوشاندن لباس سفید بر تن شهر بیش از آنکه مردم را خوشحال کند، مسئولان را غافلگیر و شهروندان را گرفتار کرد. تهران باز هم قفل شد تا موجی از گلابی‌ها میان مردم در کوچه و خیابان جاری شود. اگر چه مسئولان هم پاسخ‌هایی دادند اما کسی قانع نشد. تهران در شبانه‌آفتابی تعطیل بود و همه شهروندان ازاین ...

صفحه ۴

سرمقاله

چرا به ظریف حمله می‌کنند؟

ایمان اسلامی بین

در عین حال، برخی از حامیان دولت نیز از ظریف حمایت کرده‌اند و او را به عنوان یک دیپلمات کارآمد معرفی می‌کنند که توانسته است در شرایط سخت، منافع ایران را پیگیری کند. تحریم‌های اقتصادی و فشارهای بین‌المللی نیز بر روی کارکرد ظریف تأثیر گذاشته است. او همواره در تلاش بوده تا با دیپلماسی، این فشارها را کاهش دهد، اما با ناکامی‌هایی نیز مواجه شده است. ظریف همچنین با چالش‌هایی در زمینه سیاست‌های منطقه‌ای ایران مواجه بوده است. انتقادات به نقش ایران در بحران‌های سوریه، یمن و عراق نیز بخشی از فشارهایی است که بر او وارد شده است. البته به طور کلی باید اذعان نمود که انتقادات از او نشان‌دهنده تنوع نظرات در داخل کشور و چالش‌های پیچیده‌ای است که سیاستمداران ایرانی با آن مواجه هستند. ضمن آنکه آینده سیاسی او بستگی به تحولات داخلی و بین‌المللی دارد و می‌تواند تحت تأثیر تغییرات در سیاست‌های دولت و وضعیت اقتصادی کشور قرار گیرد. اما نکته‌ای که می‌توان به عنوان علت‌العلل

محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه سابق ایران و معاون راهبردی رئیس‌جمهور، همواره با انتقادات و فشارهای مختلفی مواجه بوده است. این انتقادات معمولاً ناشی از سیاست‌های خارجی و تصمیمات او در دوران وزارتش به ویژه در زمینه توافق هسته‌ای (برجام) و تعامل با کشورهای غربی بوده است. یکی از اصلی‌ترین انتقادات به ظریف، امضای توافق هسته‌ای و پیامدهای آن است. برخی از منتقدان بر این باورند که این توافق به منافع ملی ایران آسیب زده و نتوانسته است انتظارات اقتصادی ایران را برآورده کند. انتقادات به روابط نزدیکتر با آمریکا و کشورهای غربی نیز از دیگر محورهای انتقاد به او است. برخی از گروه‌ها و شخصیت‌های سیاسی در داخل کشور این رویکرد را به معنای تسلیم شدن در برابر فشارهای خارجی تلقی کرده‌اند.

اصولگرایان و محافظه‌کاران همواره به دنبال انتقاد از ظریف بوده‌اند و او را به عنوان نماد سیاست‌های لیبرال و غرب‌گرا معرفی کرده‌اند. این فشارها در زمان‌های مختلف، به ویژه در انتخابات و بحران‌های سیاسی، شدت گرفته است.

یادداشت

آسیب‌شناسی و فرهنگ صرفه‌جویی در مصرف انرژی

طاهر جمشیدزاده

ایران نه تنها یک تولیدکننده عمده انرژی بلکه مصرف‌کننده بزرگ انرژی نیز به شمار می‌رود. جمعیت زیاد، مساحت کشور و برنامه‌های صنعتی و توسعه شهری؛ همگی عوامل مهم بازار مصرف انرژی در کشور هستند و طبیعی است که کشور پهناوری مثل ایران مصارف متنوعی برای انرژی داشته باشد.

با این حال سطح مصرف انرژی در ایران بسیار بالا است. طبق آخرین آمار ایران نهمین مصرف‌کننده انرژی در جهان شناخته شده و این میزان مصرف انرژی معادل ۳.۴ میلیون بشکه نفت خام در روز است؛ مطالعات نشان می‌دهد که مصرف انرژی در دنیا طی این سال‌ها دو برابر شده است. در حال حاضر ایران بزرگترین دارنده ذخایر هیدروکربوری دنیا «مجموع ذخایر نفت و گاز» به شمار می‌رود.

مطابق آمار رسمی و تأیید شده مراجع معتبر بین‌المللی؛ ایران حدود ۱۵۸ میلیارد بشکه نفت (۹.۳ درصد از کل منابع نفتی دنیا) و حدود ۲۳ هزار میلیارد متر مکعب گاز «۱۸ درصد دنیا» در اختیار دارد؛ به طور کلی ۲.۴ درصد انرژی کل دنیا در ایران تولید می‌شود که در بین کشورهای دنیا رده نهم از حیث تولید انرژی را دارد.

این تولید انرژی معادل ۳.۶ میلیون بشکه نفت خام است؛ همچنین ۱.۸ درصد انرژی کل دنیا در ایران مصرف می‌شود که این میزان مصرف سبب شده است ایران در بین کشورهای دنیا، جایگاه نهم از نظر مصرف انرژی را داشته باشد و به خاطر این

جایگاه محوری تولید انرژی ایران و نقش کلیدی آن در بازار جهانی؛ ایلان ماسک «بیلابارد معروف آمریکایی و رئیس شرکت تسلا» و وزیر پیشنهادی ترامپ برای وزارت بهره‌وری اعلام کرده است که ایران یک فرصت بکر برای سرمایه‌گذاری در حوزه‌های مختلف اقتصادی و انرژی است. دیدار در لافافه دو ماه پیش او با امیر سعید ایروانی سفیر ایران در سازمان ملل متحد، خود مؤید این قضیه است. در ارزیابی مصرف انرژی در ایران می‌توان به دو شاخص و مؤلفه اصلی در مقایسه بین‌المللی پرداخت و بدین ترتیب وضعیت بحرانی مصرف انرژی را شناسایی کرد؛ بنا به گفته معاون سابق سازمان محیط زیست ایران «مسعود تجریشی» در سال ۱۳۹۷ و در دولت دوم حسن روحانی، شدت مصرف انرژی ایران ۸.۸ برابر ژاپن، ۴.۷ برابر ترکیه، سه برابر امارات، ۲ برابر اندونزی و ۱.۸ برابر عربستان بوده است. مصرف سرانه در ایران، با اینکه از ایالات متحده آمریکا و قاره سبز-اروپا- کمتر بوده است؛ در چند سال اخیر با سرعت زیادی رو به افزایش و رشد بوده است. رشدی که حتی از رشد مصرف انرژی در کشور ازدهای زرد-چین- دومین اقتصاد جهان که در حال رسیدن به آمریکا، اقتصاد اول دنیا است نیز فراتر رفته است. اصلاح این روند به تمام اقدامات یاد شده نیاز مبرم خواهد داشت؛ شاخص مصرف انرژی؛ سرانه انرژی در یک کشور بر تولید ناخالص داخلی

ادامه در صفحه ۳

۱۰۰ هزار میلیارد تومان خسارت به فولادسازان تنها در ۹ ماه

زمستان سرد، تابستان تاریک!

فاصله محدودیت‌های انرژی تابستان تا زمستان فقط یک هفته بود!

بازارهای جهانی فولاد بازتابی از تنش‌ها و تحولات سیاسی و اقتصادی هستند. شرایط سخت تحمیل شده ناشی از محدودیت‌های انرژی، باعث شده صنعت فولاد در ۹ ماهه سال ۱۴۰۳ با خسارت یکصد هزار میلیارد تومانی مواجه شود. از طرفی شمش و اسلب که از اصلی‌ترین اقلام صادراتی فولاد ایران محسوب می‌شوند، به ترتیب با کاهش ۳۶ و ۱۶ درصدی در حجم صادرات مواجه شوند. در این بین تصویب بسته حمایت از تولید در کمیسیون زیربنایی دولت علی‌رغم پشتیبانی گسترده صنعتگران، همچنان در کمیسیون اقتصادی دولت معطل مانده است. گزارش ۹ ماهه صادرات فولاد کشور، تصویری از چالش‌های موجود در این صنعت ارائه می‌دهد. کاهش صادرات و خسارات ناشی از محدودیت انرژی، ضرورت تصویب و اجرای سریع بسته حمایتی تولید را دوچندان می‌کند. حمایت قاطع دولت از این بسته، می‌تواند به بازیابی ظرفیت‌های تولیدی و ارتقای جایگاه صنعت فولاد ایران در بازارهای جهانی کمک کند. با صد هزار میلیارد تومان خسارت وارده شده به صنعت فولاد، امکان احداث چند نیروگاه است؟! نیروگاهی که بیش از هر چیز شبکه برق کشور را تقویت می‌کند و در ادامه محدودیت‌های انرژی را به حداقل و شاید به صفر می‌رساند. اگر دولت از فولادسازان انتظار احداث ده هزار مگاوات نیروگاه دارد، علاوه بر تسهیل مسیر احداث، اجازه تولید پایدار به این صنعت را بدهد.

صنعت فولاد تنها ۷ درصد برق کشور را مصرف می‌کند، اما در اعمال محدودیت‌ها بیشترین سهم را به این حوزه شامل شده است. سهمی که هر ساله بیشتر و بیشتر می‌شود و به نقطه‌ای رسیده که فولادسازان قید درآمد و سودآوری را زدن و حرف از تاب‌آوری می‌زنند. زنجیره ارزش فولاد (از سنگ آهن تا نورد) با افت تولید محسوس مواجه شده است و سراغ هر کدام از فولادسازان که می‌روید، دست‌کم سی درصد تولید برنامه‌ریزی شده را به واسطه محدودیت‌های انرژی از دست داده است. معنا و مفهوم این شرایط یعنی برهم خوردن چرخه عرضه و تقاضا در بازار پایین‌دستی شامل خودروسازی، ساختمان و صنایع لوازم خانگی، که به شکل گرانی و تورم خود را نشان می‌دهد. از طرفی فولادسازان به واسطه کاهش تولید نمی‌توانند به تعهدشان در بازار عمل کنند. اعمال محدودیت‌های انرژی در صنایع در ظاهر بخشی از فشار شبکه برق را کاهش می‌دهد و در اصل تولید ناخالص ملی را هدف قرار می‌دهد. دولت تنها درد را موقت تسکین می‌دهد و با به عقب انداختن درمان قطعی، شرایط را به سمت وخیم شدن سوق می‌دهد.

سوال اینجاست، آیا تضعیف صنعت کشور و تأثیرات منفی که بر معیشت مردم دارد، برای کمیسیون اقتصادی دولت اهمیت ندارد؟ نیروگاه‌های کشور عمدتاً گازی هستند و بازده پایینی دارند؛ بر همین اساس در فصل سرد سال که دچار کمبود گاز می‌شویم یکی از بخش‌هایی که دچار محدودیت می‌شود، نیروگاه است. کمبود تولید در برابر افزایش مصرف و اعمال محدودیت اجباری به صنعت فولاد، چرخه معیوبی است که وزارت نیرو هر ساله آن را به شکل شدیدتری اجرا می‌کند. در تابستان فشار مصرف خانگی و کمبود برق، صنعت فولاد را برای تولید پایدار محدود می‌کند و در زمستان کاهش تولید به واسطه کمبود گاز برای مصرف نیروگاه‌ها، بازم تولید را کاهش می‌دهد و صنایع فولادی اولین قربانیان جبران کمبود تولید برق در کشور هستند. محدودیت‌های انرژی در ایران شامل وابستگی زیاد به منابع انرژی فسیلی مانند نفت و گاز، عدم بهره‌وری بهینه از انرژی، نوسانات قیمت انرژی، کاهش منابع آب و

برق و نقص در زیرساخت‌های انرژی مانند شبکه برق و تولید، کمبود برق در فصل‌های پرمصرف مانند تابستان است. در واقع دیگر فاصله‌ای میان محدودیت‌های تابستانی و زمستانی نیست.

امسال تنها یک هفته از پایان محدودیت‌های برق در تابستان، محدودیت‌های برق در پاییز به واسطه افت تولید نیروگاهی بر فولادسازان تحمیل شد. مدیریت شدت انرژی، همواره یکی از دغدغه‌های مهم دولت و حاکمیت در ایجاد بهره‌وری کل اقتصاد تلقی شده است. براساس برخی آمارها شدت مصرف انرژی در ایران دو برابر متوسط شدت انرژی در جهان است. در صورت تلاوم ناترازی انرژی، استمرار وقفه در عرضه حامل‌های انرژی از چند جهت می‌تواند کشور را با چالش‌های جدی مواجه کند. در بخش صنعت، خسارات صنایع موجب ایجاد نارضایتی و اختلال در ورود ارز ناشی از صادرات محصولات خواهد شد. علاوه بر این بی‌ثباتی در عرضه حامل‌های انرژی منجر به افزایش قیمت فرآورده‌های نهایی و پایین‌دستی خواهد شد که به افزایش تورم دامن می‌زند.

صنعت فولاد ۷ درصد از برق کشور را مصرف می‌کند اما در زمان محدودیت‌ها، این صنعت مشمول شدیدترین محدودیت‌های تأمین برق می‌شود. از طرفی با نگاهی جمعیتی به روند قیمت حامل‌های انرژی در ده سال گذشته، شاهد افزایش ده برابری قیمت بودیم. شصت درصد برق در حوزه خانگی و ده درصد در بخش تجاری، چهارده درصد کشاورزی و در نهایت ۱۶ درصد در صنعت مصرف می‌شود. از این مقدار تنها هفت درصد سهم صنعت فولاد است. رتبه ایران در میان کشورهای تولیدکننده فولاد دهم است. جایگاهی که به راحتی تارده هفتم قابل ارتقا است. اما شرایطی که در سال‌های اخیر به واسطه محدودیت‌های انرژی بر صنعت فولاد حاکم شده است، نه تنها باعث ماندن در جایگاه دهم می‌شود، بلکه ایران را از رتبه‌بندی فولادسازان جهان حذف می‌کند. پیامد تعبیر این کاپوس، در گام اول حذف ارز ناشی از صادرات و در گام بعدی تبدیل شدن کشورمان به واردکننده است.